

การจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574
: ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายทรัสต์ของประเทศอังกฤษ

นางสาวรัชนี สุธนมมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5326-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MANAGEMENT OF MINOR'S PROPERTY BY A GUARDIAN UNDER SECTION 1574 OF THE CIVIL
AND COMMERCIAL CODE : A COMPARATIVE STUDY OF THE ENGLISH TRUST LAW

Miss Ratchanee Suthanamontri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5326-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครองตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574 : ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมาย
ทรัพย์สินของประเทศอังกฤษ

โดย

นางสาวรัชณี สุชนมนตรี

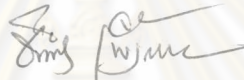
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร

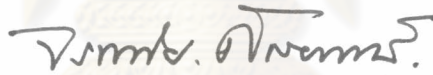
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรทิพย์ จันทร์นุกูล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์จรนชัย ศัลยพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร)

..... กรรมการ

(อาจารย์ประสพสุข บุญเดช)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์จรูญ ภัคดีธนากุล)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

รชนี สุธนมนตรี : การจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574 : ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายทรัสต์ของประเทศอังกฤษ. (MANAGEMENT OF MINOR'S PROPERTY BY A GUARDIAN UNDER SECTION 1574 OF THE CIVIL AND COMMERCIAL CODE : A COMPARATIVE STUDY OF THE ENGLISH TRUST LAW) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ ทรายางกูร, 156 หน้า. ISBN 974-17-5326-8.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึง หลักเกณฑ์ในเรื่องของการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในกรณีที่ผู้เยาว์ไม่มีบิดามารดาหรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง และมีการตั้งผู้ปกครองให้เข้ามาทำหน้าที่และใช้อำนาจในฐานะเช่นเดียวกับบิดามารดาของผู้เยาว์ว่า บุคคลนั้นจะจัดการทรัพย์สินเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เยาว์ได้มากน้อยเพียงใด และมีอุปสรรคอย่างไรบ้าง เพราะเรื่องของการจัดการทรัพย์สินนั้นเป็นเรื่องที่มีผลประโยชน์ซับซ้อน การวิจัยเรื่องนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงเรื่องดังกล่าวโดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักกฎหมายทรัสต์ของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการทรัพย์สินเพื่อบุคคลอื่นอันมีลักษณะเด่นที่สำคัญในเรื่องของความเป็นมืออาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริตและความน่าไว้วางใจ

จากการศึกษาพบว่าการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครองนั้นยังมีอุปสรรคบางประการในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ผู้เยาว์อาจไม่ได้รับประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้ปกครองเป็นผู้ที่ไม่มีความชำนาญในการจัดการทรัพย์สินก็จะส่งผลให้ทรัพย์สินที่อยู่ในปกครองไม่เคลื่อนไหวและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เยาว์ จึงควรที่จะมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจนมากขึ้นโดยนำเอาลักษณะเด่นของกฎหมายทรัสต์มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....รชนี สุธนมนตรี.....
ปีการศึกษา.....2546.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4386121934 : MAJOR LAWS

KEY WORD: MANAGEMENT / MINOR / PROPERTY / GUARDIAN / TRUST LAW

RATCHANEE SUTHANAMONTRI : MANAGEMENT OF MINOR'S PROPERTY BY A GUARDIAN UNDER SECTION 1574 OF THE CIVIL AND COMMERCIAL CODE : A COMPARATIVE STUDY OF THE ENGLISH TRUST LAW. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. PHIJAISAKDI HORAYANGKURA, 156 pp. ISBN 974-17-5326-8.

This thesis aims to study the principles on management of minor's property by a guardian under the Civil and Commercial Code where the minor does not have a parent or his or her parent's parental power has been withdrawn and the guardian has been appointed to exercise those powers normally exercised by his or her parent. This is to see whether the guardian would manage the minor's property to suit the interest of the minor or not and the obstacles of such a management since the management of other's property involves conflict of interest. The study aims to tackle the problem through a comparative study by looking at the English Trust Law as the object of the study. The reason for picking English Trust Law is that it has been made with an evident feature of being a tool in managing other's property in a professional manner coupling with fiduciary duties and trustworthiness.

The study indicates that the management of minor's property by the guardian still has some obstacles in the area of law enforcement. This causes the minor to become short of the full interest of proper management. It is all the more so when the guardian is lack of the management skill. This causes the property to lay idle and brings no or little benefit to the minor. It is therefore proper to improve the legal principles in the matter to bring clarity by adapting the Trust Law in order to be applied to such an useful cause.

Field of study.....Laws.....Student's signature Ratchanee Suthanamontri
Academic year.....2003.....Advisor's signature.....[Signature].....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ ทรยางกูร ที่กรุณาได้รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ผู้เขียน พร้อมทั้งที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำให้ความรู้ และให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เขียนตลอดมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์จรรยา ศัลยพงษ์ ประธานกรรมการ อาจารย์ประสพสุข บุญเดช ศาสตราจารย์จรัญ ภักดีธนากุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ กรรมการ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทั้งที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนในการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์

และท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดของผู้เขียนเสมอมา ขอขอบคุณ พี่ ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี

ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนก็ขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รัชนี สุชนมนตรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. สมมติฐานของการวิจัย.....	3
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	3
5. วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
บทที่ 2 ความเป็นมาและแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์.....	5
1. ความหมายและพัฒนาการของแนวความคิดเกี่ยวกับผู้เยาว์.....	5
1.1 พัฒนาการของแนวความคิดเกี่ยวกับผู้เยาว์ตามกฎหมายไทย.....	8
1.2 พัฒนาการของแนวความคิดเกี่ยวกับผู้เยาว์ตามกฎหมายอังกฤษ.....	17
2. เหตุแห่งการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์.....	19
2.1 ความสามารถของบุคคล.....	19
2.1.1 ความสามารถในการมีสิทธิ.....	19
2.1.2 ความสามารถในการใช้สิทธิ.....	20
2.2 ผู้มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์.....	22
3. การจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครอง.....	27
3.1 การตั้งผู้ปกครอง.....	28
3.1.1 เหตุแห่งการตั้งผู้ปกครอง.....	28
3.1.2 ขั้นตอนและวิธีการตั้งผู้ปกครอง.....	30
3.2 ลักษณะของผู้ปกครอง.....	33
3.3 บทบาทและอำนาจในการจัดการทรัพย์สิน.....	36

สารบัญ (ต่อ)

3.4	ข้อจำกัดการใช้อำนาจจัดการทรัพย์สิน.....	39
3.5	สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครอง	45
บทที่ 3	การจัดการทรัพย์สินตามระบบกฎหมายทรัสต์ของประเทศอังกฤษ	50
1.	ประวัติความเป็นมาและแนวความคิดของกฎหมายทรัสต์	50
2.	หลักทั่วไปของกฎหมายทรัสต์	55
2.1	ความหมายของทรัสต์	55
2.2	ลักษณะของทรัสต์	58
2.3	ข้อแตกต่างระหว่างทรัสต์กับกฎหมายรูปแบบอื่น	61
3.	การก่อตั้งทรัสต์.....	63
3.1	บุคคลที่เกี่ยวข้องในการก่อตั้งทรัสต์	63
3.2	หลักเกณฑ์ในการก่อตั้งทรัสต์	66
3.3	ทรัพย์สินที่อาจนำมาก่อตั้งทรัสต์.....	68
4.	ประเภทของทรัสต์.....	69
5.	ทรัสต์ดี.....	75
5.1	การแต่งตั้งทรัสต์ดี.....	75
5.2	ประเภทของทรัสต์ดี.....	77
5.3	จำนวนทรัสต์ดี.....	80
6.	อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของทรัสต์ดี.....	82
6.1	หน้าที่ของทรัสต์ดี.....	82
6.2	อำนาจของทรัสต์ดี	87
6.3	ลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับความไว้วางใจ (Fiduciary) ในการเป็นทรัสต์ดี.....	93
6.4	การควบคุมอำนาจของทรัสต์ดี.....	97
6.5	ความรับผิดชอบของทรัสต์ดี	98
6.6	ทางแก้ของผู้รับประโยชน์	101
7.	การสิ้นสุดของทรัสต์ดี.....	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายทรัพย์สินกับการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์	
โดยผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574.....	106
1. การยอมรับให้มีการก่อตั้งทรัพย์สินในประเทศไทยในอดีต.....	106
2. เปรียบเทียบหลักกฎหมายทรัพย์สินกับการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์	
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	111
3. ปัญหาในเรื่องของการจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยผู้ปกครอง	
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	116
4. ปัญหาในเรื่องการจัดการทรัพย์สินเพื่อบุคคลอื่นตาม	
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	132
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	141
1. บทสรุป.....	141
2. ข้อเสนอแนะ.....	151
รายการอ้างอิง.....	153
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	156

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย